

O DIPLOMĂ DE BOIER DE NEAM DIN VREMEA LUI VODĂ BIBESCU

*Radu Gabriel Dumitrescu *, Valentina Popescu ***

Rezumat: *Ideea realizării acestui studiu ne-a fost prilejuită de venirea la Muzeul Olteniei Craiova, în data de 3 octombrie 2018, a unei familii de craioveni, stabilită de mulți ani în străinătate, cu un document pentru identificare, evaluare și posibilă offerire spre achiziție muzeului. Din discuțiile purtate, am aflat că acest document se găsea printre actele de familie, fără a se cunoaște originea lui sau alte date.*

După ce am procedat la transliterarea textului am putut constata că aveam în față o diplomă dată, în iunie 1847, de către Gheorghe Dimitrie Bibescu, domnul Țării Românești lui Ion Iacov Șerbănoiu din satul Miculești, județul Mehedinți, pentru întărirea privilegiului de boier de neam. În urma analizei diverselor însemnări de pe ambele părți ale documentului am putut afla faptul că acesta a fost folosit, probabil, drept dovadă de către fiul lui Ion Iacov Șerbănoiu pentru a fi înscris în catagrafia fiilor de boieri de neam.

Abstract: *The idea for this study was given to us by the arrival at the Museum of Oltenia Craiova, on 3rd of October, 2018, of a family from Craiova, established for many years abroad, with a document for identification, evaluation and possible purchase offer for the museum. From the discussions, we found out that this document was among the family documents, without knowing its origin or other data.*

After we proceeded to transliterate the text we could find that we had ahead a diploma from June, 1847, given by Gheorghe Dimitrie Bibescu, the prince of the Romanian County, to Ion Iacov Șerbănoiu from the village of Miculești, Mehedinți County, for the strengthening of the boyar privilege. After analysing the various notes on both sides of the document, we were able to find out that this was probably used as evidence by the son of Ion Iacov Șerbănoiu to be registered in the register of the sons of native boyars.

Cuvinte-cheie: *Boier de neam, Gheorghe Bibescu, Țara Românească, Regulamentele Organice, dregătorie.*

Keywords: *Native boyar, Gheorghe Bibescu, Romanian Country, Organic Regulation, high office.*

Istoria boierimii române atinge încontinuu istoria politică a Principatelor, deoarece boierimea a jucat un rol dominant în guvernarea țării până la nașterea României moderne, bineînțeles în limitele strâmte pe care le îngăduiau situația țării și împrejurările externe¹.

Dintre cele mai semnificative probleme legate de boierime, care s-au aflat și încă se mai află în dezbaterile istoriografică, ne reține atenția însăși problema centrală, anume: noțiunea de boier în semnificația sa definitorie.

Două lucruri sunt de netăgăduit atunci când se are în vedere stabilirea corectă a noțiunii de boier în sfera sa de cuprindere socială: primul este legat de apartenența la această categorie a posesorilor de titluri ce indicau dregătoriile din Divanul Domnesc, iar cel de-al doilea ține de identificarea în vârful stării sociale a boierilor care purtau denumirea de jupani (pani) sau vlastelini. Folosirea titulaturii slavone de jupan, în sensul de stăpân de către cei mai importanți boieri, precum și prezența lor în Sfatul Domnesc înaintea dregătorilor, reflecta preponderența marilor deținători de moșii asupra boierilor cu funcții. Dacă această realitate s-a manifestat de la începuturile formării statului medieval Țara Românească până în a doua jumătate a secolului al XV-lea, ulterior situația s-a schimbat, evoluția fiind în favoarea consemnării marilor dregători în mod prioritar².

Ascensiunea neîntreruptă a importanței dregătoriilor în toate sferele de acțiune ale boierimii este demonstrată și de dezvoltarea continuă a organismelor instituționale, fenomen intensificat din a doua jumătate a secolului al XVI-lea.

* Doctor, Muzeul Olteniei, Craiova, e-mail: rgdumitrescu@mail.com.

** Muzeograf, Muzeul Olteniei, Craiova, e-mail: pop_valandre@yahoo.com.

¹ Djuvara, 2011, p. 13.

² Aftodor, 2014, pp. 19-21.

Echivalența dintre dregător și boier devine atât de persistentă în secolul al XVII-lea încât cele două noțiuni ajung să se întrepătrundă într-o mare măsură³.

Prin reforma lui Constantin Vodă Mavrocordat, s-a stabilit un nou cadru pentru organizarea boierimii din cele două principate, Țara Românească (1740) și Moldova (1741) și acordarea scutirilor de dări. Noua rânduială socotea drept boieri numai pe cei ce dețineau dregătorii, adică slujbe domnești, împărțindu-i în mai multe clase: boierii veliți erau cei care purtau dregătoriile de la vel ban până la vel clucer de arie; toți ceilalți boieri în slujbe, până la rangul cel mai mic erau numiți boieri de treapta a II-a. Astfel se desființa vechea boierie personală, ereditară, iar ceremonia căftănirii (îmbrăcarea în prezența domnului, a boierului în caftan) nu-i mai conferea acestuia un însemn de noblețe personală și ereditară, ci numai un semn de numire a boierului în slujba domnească ce i se acorda⁴. Când boieria a ajuns să derive din dregătorie, boierii aveau dreptul să păstreze titlul de dregător, pe viață, chiar și după ieșirea din slujba cu care îi învrednicise domnul, cu mențiunea că rangul era netransmisibil⁵.

Din vechime, marile boierii ale Țării Românești erau în număr de 19, de la marele ban la clucerul de arie. În a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, mai cu seamă sub domnia lui Alexandru Vodă Ipsilanti (1774-1782 și 1796-1797), din cele 19 mari boierii, printr-un proces rapid de segmentare și diferențiere, s-au format trei trepte boierești distincte: marile dregătorii de starea I (mare ban, mare vornic, mare logofăt, mare vistier, mare spătar, mare postelnic, mare agă), dregătoriile de starea II (clucer, căminar, paharnic, stolnic, comis) și cele de starea III (serdar, medelnicher, sluger, pitar, armaș, portar, șătrar, clucer de arie). Concomitent cu acest proces sever de separare și fracționare în interiorul fostelor boierii de rangul I, recent constituitele dregătorii de starea II și III au început să devină rapid onorifice (fără portofoliu), iar beneficiarii acestora (trecuți, oricum, în tabla vistieriei cu drepturile și numărul de scutelnici, potrivit rangului lor, obținut, de regulă, prin „dare de bani”), urmând să fie denumiți *paié*, *paia* sau *proiu* (adică, fără funcții efective), în vreme ce titularii dregătoriilor efective (cu portofoliu) vor fi numiți *halé* sau *halea*⁶.

La începutul secolului al XIX-lea, după Dionisie Fotino, dregătoriile erau împărțite astfel: clasa întâi cuprindea șaptesprezece dregătorii; clasa a II-a cuprindea cinci dregătorii; clasa a III-a, opt dregătorii; clasa a IV-a cuprindea nouă dregătorii, iar clasa a V-a, zece dregătorii⁷.

Sfârșitul epocii fanariote și primele domnii pământene, în care mulți indivizi din categoriile burgheze au reușit să pătrundă între purtătorii de ranguri, au totuși, restricțiile lor în a deosebi genealogic vechile familii evghenite (neamurile de boieri) de noii boierii (care, doar după trei generații de la înnobilare, puteau pretinde schimbarea statutului familial din care proveneau)⁸.

Atrăși de avantajele oferite de rangul boieresc, numeroși reprezentanți ai moșnenimii, burgheziei, slujbași etc. „aleargă” spre boierii, cât de mici. Marea majoritate a boierimii noi își cumpără practic nu rangul, ci privilegiul oferit de acesta (scutirea de impozite, avantajele economice, drepturile politice), care o situau în fruntea ierarhiei sociale⁹.

Regulamentele Organice au consolidat puterea politică a marii boierimi, dar forțele sociale și economice, pe care acestea le puteau controla, subminau predominanța ei. În primul rând, întreaga clasă boierească își pierde caracterul exclusiv, întrucât numărul de boieri creștea în permanență, mai ales prin cumpărarea de dregătorii¹⁰.

Dacă în 1821-1831 erau înregistrați în Oltenia 141 boieri de rangul I-III, în 1837 avem 188 boieri de aceleași ranguri (echivalente I-IX), iar până în 1858 numărul acestora a urcat la 219. A

³ Aftodor, 2014, pp. 30-33.

⁴ Cernovodeanu, Gavrilă, 2002, p. 3; Despre modul cum era percepută clasa boierească de către călătorii străini care au vizitat Țările Române în „secolul fanariot” a se vedea Bucur, 2008, pp. 134-144.

⁵ Bucur, 2011, p. 34.

⁶ Bucur, 2011, pp. 34-35.

⁷ Predescu Rădescu, 2011, pp. 14-15.

⁸ Donat *et al.*, 2000, p. XX.

⁹ Măneanu, 2005, p. 185; Vintilă-Ghițulescu, 2013, pp. 228-230.

¹⁰ Hitchins, 2013, p. 221; Berindei, 2003, p. 139.

sporit destul de mult numărul boiernașilor (cu sau fără dregătorii), a „feciorilor de boieri”, precum și a celor cu „cinuri ostășești” sau ranguri militare (asimilate diferitelor trepte de boierie), precum și a altor categorii privilegiate – postelnici, mazili, în special în Gorj, Mehedinți, Vâlcea¹¹.

Epoca regulamentară este cea care schimbă paradigma legăturii dintre slujbă și dregătorie. Reforma lui Constantin Mavrocordat leagă fundamental dregătoria de slujba în folosul Stăpânirii, cele două suprapunându-se: vornic, logofăt, ispravnic sunt atât slujbe cât și ranguri. Noua organizație adusă de Regulamentul Organic anulează această legătură: nu mai există o corespondență statuată dintre slujbă și rang. O funcție publică o găsim ocupată și de persoane fără rang, dar și de persoane cu ranguri diferite. Un Departament (minister) putea fi condus de un mare logofăt, mare vornic, mare ban, cum și instituțiile locale puteau fi conduse de dregători de diverse ranguri sau de persoane neprivilegiate. Mai mult, sistemul în vigoare subordonează dregătoria funcției în ceea ce privește posibilitatea de promovare în rang, condiționată de vechimea într-o funcție publică. Și poate cea mai bună expresie a acestei distincții este în sine termenul și ideea de funcție publică, sau „post”. Cel care ocupă un loc în administrație nu se mai află în slujba Domniei, ci a Statului¹².

După retragerea administrației țariste a generalului Kiseleff, reglementarea situației boierimii din Țara Românească a fost făcută prin ofișul domnesc nr. 239 din 12 mai 1837, pe baza dezbaterilor din Obșteasca Adunare, ca supliment al capitolului VIII, art. 350, din Regulamentul Organic, intitulat *Despre ranguri*. Legiuirea stabilea nouă ranguri boierești împărțite în trei clase, cu corespondențele lor pe plan administrativ, juridic și militar și echivalențele cu vechile dregătorii. S-a alcătuit, așadar, *Arhondologia veche a Țării Românești la 1837*, cuprinzând pe toți boierii aflați în viață la sfârșitul anului 1836, în ordinea rangului pe care îl aveau și echivalarea acestui rang cu unul din cele nouă ale legiurii examinate, intrată în vigoare în primăvara anului 1837. Totodată a mai fost alcătuită atunci și *Arhondologia Țării Românești după noua legiure din 1837 asupra rangurilor*, cuprinzând pe toți boierii noi și completată succesiv, vreme de două decenii, până în octombrie 1858, când, prin intrarea în vigoare a dispozițiilor Convenției de la Paris, rangurile boierești au fost desființate¹³.

Evoluția boierimii românești nu s-a putut abate de la spiritul veacului, care era cel al naționalităților și de la principiile organizării moderne, spre care se îndrepta lumea timpului.

Jumătatea veacului avea să marcheze sfârșitul clasei boierești, auto-desființată în Adunarea ad-hoc din 1857. Istoria boierimii de la revoluția din 1821 și până la această dată este, tocmai, istoria pregătirii desființării ei, sub presiunea dezvoltării societății românești moderne¹⁴.

*

Ideea realizării acestui studiu, dar și succinta prezentare a evoluției boierimii în Țara Românească, pe care am făcut-o în rândurile anterioare, ne-au fost prilejuite de venirea, la Muzeul Olteniei Craiova, în data de 3 octombrie 2018, a unei familii de craioveni, stabilită de mulți ani în străinătate, cu un document pentru identificare, evaluare și posibilă oferire spre achiziție muzeului. Din discuțiile purtate, am aflat că acest document se găsea printre actele de familie, fără a se cunoaște originea lui sau alte date.

După ce am procedat la transliterarea textului am putut constata că aveam în față o diplomă dată, în iunie 1847, de către Gheorghe Dimitrie Bibescu, domnul Țării Românești lui Ion Iacov Șerbănoiu din satul Miculești, județul Mehedinți, pentru întărirea privilegiului de boier de neam. În urma analizei diverselor însemnări de pe ambele părți ale documentului am putut afla faptul că

¹¹ Măneanu, 2005, pp. 50-51; Croitoru, 2010, pp. 285-291; O situație statistică a boierimii în baza catagrafiilor din 1829-1831 a se vedea la Ciobotea, 2010, pp. 25-31.

¹² Mateescu, 2015, pp. 42-45.

¹³ Cernovodeanu, Gavrilă, 2002, pp. 5-6.

¹⁴ Platon, Platon, 1995, p. 90.

acesta a fost folosit, probabil, drept dovadă de către fiul lui Ion Iacov Șerbănoiu pentru a fi înscris în catagrafia fiilor de boieri de neam.

După ce am comunicat deținătorilor informațiile rezultate în urma studierii documentului, aceștia au hotărât să-l păstreze ca o „amintire de familie”, nemaidorind să-l vândă.

Pentru a „conserva” informațiile rezultate în urma examinării acestei diplome și a le reda circuitului științific am decis să aducem în discuție această carte de privilegiu, acordată de Gheorghe Bibescu¹⁵.

Definirea categoriei de boieri de neam s-a produs cu ocazia reformelor făcute de Constantin Mavrocordat în 1740, când aceștia erau considerați ca reprezentând urmașii fără dregătorie ai boierilor veliți. Ei erau nevoiți să-și dovedească apartenența la această categorie socială prin acte sau mărturii, care să ateste faptul că ascendenții lor ocupaseră o dregătorie. Ulterior criteriul de dovedire al apartenenței și-a pierdut din rigiditate, putând deveni boieri de neam și acele persoane numite de domn. Nu se cunosc numărul cărților de neamuri eliberate după aplicarea legii lui Constantin Mavrocordat, dar, în conformitate cu statistica din 1815, în Țara Românească, erau 785 de boieri de neam sau neamuri. În statistica din anul 1821 neamurile erau în număr de 2108 familii, care nu contribuiau, în nici un fel, la venitul Vistieriei Țării Românești¹⁶.

Constantin C. Giurescu argumentează prin documente de arhivă, emise în intervalul 1800-1848, faptul că pentru a obține privilegiul de boier de neam criteriul *de facto* era hotărârea domnească și nu descendența dintr-un boier velit sau de rangul întâi. Luând în calcul numele persoanelor menționate în documente, istoricul susține ideea că, dacă unii ar putea fi considerați ca descendenți de boieri, ceilalți au primit diplome fără a avea o ascendență boierească, trăind în mediul rural, fiind implicați în diferite activități: comerț, arendări de moșii etc¹⁷.

Modificările aduse de Regulamentul Organic ne permit să constatăm evoluția structurii sociale a Țării Românești din acea perioadă prin intermediul statisticilor care aveau ca scop principal menținerea unor evidențe concludente în ceea ce privește „dajdia” ce trebuia achitată de fiecare locuitor în parte. Articolele 80 și 81 din Regulamentul Organic fac referire la neamuri și inventarierea acestora:

„Art. 80 Tot aceste comisii ce sânt orânduie pentru fieșcare județ, se vor îndeletnici de o dată și întru facerea catagrafiei stărilor privileghiate, adică a neamurilor, postelniceilor și mazălilor, care se îndatorează ca să arate acturile ce-i împuternicează să aibă aceste numiri, precum și ori ce alt ducument întemeitor de ale lor privileghiiuri, săvârșindu-se și catagrafia acestora, toate numele privileghiaților se vor înscrie, fără loc lăsat, fără nici o răsătură, într’o condică șnuruită și însemnată de vistierie și încredințată cu pecetia Domnului. După aceasta totalul numărului feșilor ce se vor coprinde în fieșcare dintr’aceste trei orândueli, se va cinui, scriindu-se cinul și în slove și se va întări cu iscălitura Domnului.

Art. 81. Drepturile neamurilor cuviindu-se numai celor ce coboară a lor neamuri din strămoși din familii nobile, vor avea aceleași căderi ce are și noblețea. Prin vistierie nu se va putea slobozi de acum înainte nici un ducument de neamuri, dar va alcătui vistierul catastih (de numele) celor ce vor dovedi al lor început prin destoinice ducumenturi și-l va supune Obșteștii Adunări, care după ce va cerceta căderile fieșcăruia, va face al său raport către Domn. Printr’acest mijloc

¹⁵ Gheorghe Dimitrie Bibescu (1842-1848, principe al Valahiei) s-a născut în 1804 în Craiova și a decedat în 1873 la Paris. Debutază în viața politică ca sub secretar la departamentul dreptății, pe urmă ca secretar de stat al afacerilor străine, sub administrația ocupației rusești a contelui de Kiseleff. La 1 ianuarie 1845, Bibescu a fost ales Domn pe viață, cu o mare majoritate. Alegerea lui a fost confirmată în 17 ianuarie de către Poartă.

În contextul revoluției pașoptiste, membrii partidului radical i-au cerut principelui o nouă constituție. Revoluția pornită din Oltenia a ajuns rapid și în București. Principele a fost silit să consimtă 22 de articole din noua Constituție și să aleagă drept ministrii pe conducătorii revoluției. În 13/25 iunie 1848 Bibescu abdică și pleacă în străinătate. Detalii a se vedea în Lecca, 1899, pp. 74-75.

¹⁶ Predescu Rădescu, 2011, p. 16.

¹⁷ Giurescu, 1972, pp. 219-222.

numele celor din nou așezați la neamuri, de vor fi, se vor înscrie la condică în urma celorlalți și se vor întări prin iscălitura Domnului”¹⁸.

Spre deosebire de celelalte categorii sociale pentru care dajdiile anuale aveau un caracter obligatoriu, neamurile erau scutite de asemenea taxe, dar contribuiau la sporirea veniturilor Vistieriei prin plata unui „drept de diplomă”. Boierii de neam puteau dobândi și patentă de meșteri sau negustori fără a plăti taxa de patentă. De asemenea, neamurile reprezentau categoria socială care, în județe, alături de boierii de rangul doi și trei și de feciorii de boieri stăpânitori de moșii, contribuiau la alegerea deputaților județelor, care, la rândul lor făceau parte din Obșteasca Adunare.

Pentru că nu puteau fi recrutați, boierii de neam aveau dreptul de a se încadra în serviciul militar cu aceleași avantaje ca și restul boierimii¹⁹, având „drit pentru cin offițeresc”²⁰.

Boierii de neam beneficiau, conform legislației în vigoare în perioada regulamentară, de drepturi politice și militare, făceau parte din ultimele trepte de nobilitate, bucurându-se de anumite privilegii, fiind atestați catagrafic ca proprietari de pământ sau deținători de patentă. Astfel, putem afirma că această categorie socială distinctă făcea parte din rândul micii boierimi întâlnite atât în mediul urban, cât și la sate, unde reprezentau elita implicată în activități agricole, administrative, meșteșugărești și negustorești²¹.

O însemnare din epoca lui Bibescu²², a lui Adolphe Etienne Billecocq, agent și consul general al Franței în Principate în perioada 1839-1846, ni se pare importantă pentru a explica numeroasele diplome pentru întărirea privilegiului de boier de neam acordate de acest domn pentru a acoperi cheltuielile generate de o serie de lucrări edilitare și de infrastructură:

„Impozitul pe neamuri este un drept perceput pe reînnoirea titlurilor de noblețe, la numirea unui nou domnitor. Abolit de Regulamentul Organic, a fost reintrodus de domnitorul Bibescu, care l-a ridicat la 60 de piaștri și nu l-a perceput pe rang, ceea ce însemna câteodată reunirea a 4 sau 5 nume, ci pe cap, ceea ce i-a crescut valoarea. Este imposibil de a afla randamentul acestui impozit, pentru că, dacă nu a fost votat de Adunare, nici așezat pe baza unui recensământ el scapă regulilor contabile. Cifra mărturisită de ministerul de interne este de 1 800 000 piaștri; prin acest impozit nu numai că domnitorul nu se limita la reînnoirea vechilor ranguri, ci crea altele prin falsificarea peceților vechilor domnitori și a semnăturilor vistierilor din vechime. Ne puteam astfel imagina dezordinea care există în perceperea acestui impozit odios, căruia cabinetul imperial i-a refuzat reinstalarea sub administrația precedentă”²³.

Titularul diplomei acordate de Gheorghe Bibescu, în iunie 1847, se încadrează în matricea socială a micii boierimi, Ion Iacov Șerbănoiu locuind în satul Miculești, din județul Mehedinți²⁴.

Satul Miculești era parte integrantă a moșiei cu același nume. Moșia era stăpânită, conform Catagrafiei din anul 1831, de serdarul Ștefan Miculescu, polcovnicul Manolache Alixăndrescu, Uța Alixăndreasa și Dumitru Știucan, făcând parte din plasa Jițului de Sus²⁵. În „Harta Administrativă cu Tăbliță Statistică a Prințipatului Valahiei...”, realizată din ordinul generalului Pavel Kisseleff, Miculeștiul figurează în categoria cătunelor²⁶, aici existând doar o biserică de lemn, renovată în anul 1872²⁷. După cum se poate observa din diversele surse istorice prezentate, Ion Iacov Șerbănoiu nu figura printre proprietarii moșiei Miculești, el desfășurând probabil activități specifice clasei în formare a burgheziei²⁸, această diplomă obținută înlesnindu-i afacerile.

¹⁸ Negulescu, Alexianu, 1944, pp. 22-23.

¹⁹ Predescu Rădescu, 2011, pp. 31-34.

²⁰ Negulescu, Alexianu, 1944, p. 143.

²¹ Predescu Rădescu, 2011, p. 35.

²² Bibescu, 1893; Bibescu, 1894; Informații despre familia Bibescu a se vedea la Lecca, 1899, pp. 73-76 și Lecca, 1911, p. 12.

²³ Billecocq, 2009, p. 63.

²⁴ Informații despre acest sat a se vedea în Lahovari *et al.*, 1901, p. 325

²⁵ Donat *et al.*, 2000, p. 7.

²⁶ Muzeul Olteniei Craiova, colecția Hărți, nr. inv. I 22956.

²⁷ Stoicescu, 1970, p. 426.

²⁸ Platon, 2013, pp. 352-396.

După moartea lui Ion Iacov Șerbănoiu, fiul acestuia va folosi diploma pentru a-și dovedi apartenența la categoria fiilor de boieri de neam, analogii foarte bune găsindu-se în *Catagrafia boierilor de neam, postelniceilor și mazililor din județul Dolj în anul 1853*, publicată recent. În ea erau consemnați 360 de boieri de neam, cu diplome întărite de domnul Gheorghe Bibescu, 273 emise în noiembrie 1845 și 77 în iunie 1847. În aceeași catagrafie erau menționați și 116 fii de boieri de neam, care și-au dobândit apartenența la această categorie socială prin „diploma mortului lor părinte [...] și înființând și dovadă formală iscălită de mai mulți boieri de neam cum că sunt în adevăr fii adevărați ai pomenitului”²⁹.

Pentru județul Mehedinți, statistica privind boierii de neam în perioada 1815-1855 prezintă următoarele coordonate: în anul 1815 numărul acestora era de 50, el va crește la 204 în anul 1821, pentru ca în anul 1855 să scadă la 175 de titulari.

În ceea ce privește situația fiilor de boieri de neam, pentru județul Mehedinți, nu cunoaștem decât raportările din anul 1855 în care sunt consemnați 37 de astfel de privilegiați, printre care, probabil și cel al diplomei prezentate acum³⁰.

În încheiere redăm diploma dată de Gheorghe Dimitrie Bibescu, Domnul Țării Românești lui Ion Iacov Șerbănoiu din Miculești, județul Mehedinți, pentru întărirea privilegiului de boier de neam.

Dimensiunea: 35,5 cm x 46,5 cm.

Suport: Hârtie; text cu tuș negru; Subscrierea domnului; sigiliu timbrat mobil³¹.

Noi

GEORGIE DIMITRIE BIBESCU

CU MILA LUI DUMNEZEU DOMN STĂPÂNITOR A TOATĂ ȚARA
ROMÂNEASCĂ

Ion Iacov Șerbănoiu din sat Miculești, județul Mehedinți,
Atât din acturile ce a înfățișat la comisia de cartografie a periodului al treilea cât și din Condițiile Vistieriei din anul 1828 și 1831 dovedindu-și adevărata însușime de boier de neam s-a trecut numele lui în condica statului închipuită după art. 80 din Regulamentul Organic. Tot într-o vreme i s-a dat la mână și această diplomă încredințată cu pecetia și subscrierea domniei noastre spre ai sluji drept aceeași dovadă și a se bucura și pe viitor de privilegiul de boier de neam.

Anul 1847.

Luna iunie.

No. 4880.

Central sigiliu timbrat mobil și semnătura lui Gheorghe Bibescu.

În partea dreaptă, scris de mână: *Posesoru[l] acestei diplome este mort. Șef[ul] Depert[amentului] Vist[eriei] și semnătura.*

În partea stângă jos: *Șefu[l] [...] și semnătura.*

În partea dreaptă jos: *[...] anul 1847 și semnături.*

Verso: *Sa aretat cu ace[asta] la comisia Catagrafie deua a periodului al III-lea Ion Iacov Șerbănoiu 183 apr[ili]e. Deodată cu aceasta sa arătat de Ion sin Ion Iacov Șerbănoiu.*

Sub acest text sunt mai multe semnături printre care și cea a lui Gheorghe Miculescu, despre care cunoaștem din *Arhondologia Țării Românești după noua legiure din 1837 asupra rangurilor*, că a deținut rangurile de praporgic de ostafcă și serdar³².

²⁹ Predescu Rădescu, 2011, p. 19.

³⁰ Predescu Rădescu, 2011, p. 21, Tabel nr. 1.

³¹ Cernovodeanu, 1977, pp. 252-253, planșa XXIII, fig. 5.

³² Cernovodeanu, Gavrila, 2002, p. 122.

BIBLIOGRAFIE

- Aftodor, Ș. 2014. *Boierimea în Țara Românească. Aspecte politice și social-economice (1601-1654). De la epopeea lui Mihai Viteazul la epoca lui Matei Basarab*. Brăila: Istros.
- Berindei, D. (coord.) 2003. *Istoria românilor*. VII/1. *Constituirea României moderne (1821-1878)*. București: Enciclopedică.
- Bibescu, G. 1893. *Domnia lui Bibescu. Corespondință și documente (1843-1856)*. I. București: F. Göbl Fii.
- Bibescu, G. 1894. *Domnia lui Bibescu. Legi și decrete (1843-1848). Răsvrătirea din 1848. Istoria și legenda*. II. București: F. Göbl Fii.
- Billecocq, A. E. 2009. *Principatul Țării Românești în timpul domniei lui Bibescu. Călători străini despre Țările Române în secolul al XIX-lea*. s.n. V (1847-1851). București: Academiei Române.
- Bucur, B. 2008. *Devălmășia valahă: 1716-1828. O istorie anarhică a spațiului românesc*. Pitești: Paralela 45.
- Bucur, B. 2011. Marea boierime valahă în procesul de tranziție de la „vechiul regim agrar feudal” la „era nouă burgheză revoluționară”. O perspectivă critică asupra concepției politice și economice dezvoltată de Ștefan Zeletin. *Tyragetia* s.n. V [XX], 2, pp. 31-54.
- Cernovodeanu, D. 1977. *Știința și arta heraldică în România*. București: Științifică și Enciclopedică.
- Cernovodeanu, P., Gavrilă, I. 2002. *Arhondologiile Țării Românești de la 1837*. Brăila: Istros.
- Ciobotea, D. 2010. *Istoria moșnenilor*. I, *Partea I (1829-1912)*. Iași: Tipo-Moldova.
- Croitoru, G. 2010. L'évolution de la catégorie des boyards dans l'Olténie de la première moitié du XIXe siècle. *Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopșor”* XI, pp. 285-291.
- Djuvara, N. 2011. *Ce au fost boierii mari în Țara Românească? Saga Grădiștenilor (secolele XVI-XX)*. București: Humanitas.
- Donat, I., Pătroiu, I., Ciobotea, D. 2000. *Catagrafia obștească a Țării Românești din 1831*. Craiova: Helios.
- Giurescu, C. C. 1972. *Contribuții la studiul originilor și dezvoltării burgheziei române până la 1848*. București: Științifică.
- Hitchins, K. 2013. *Românii: 1774-1866*. București: Humanitas.
- Lahovari, G. I., Brătianu, C. I., Tocilescu, G. G. 1901. *Marele Dicționar Geografic al României*. IV. București: Socec.
- Lecca, O.-G. 1899. *Familiile Boerești Române. Istoric și genealogie*. București: Minerva.
- Lecca, O.-G. 1911. *Genealogia a 100 de case din Țara Românească și Moldova*. București.
- Mateescu, B. 2015. *Recensământul și administrația publică în Țara Românească. Studiu de caz și documente de arhivă despre recensământul Țării Românești inițiat în 1837*. Cluj-Napoca: Centrul de Studii Transilvane.
- Măneanu, M. 2005. *Boierimea din Oltenia în perioada 1821-1864*. Craiova: MJM.
- Negulescu, P., Alexianu, G. 1944. *Regulamentele Organice ale Valahiei și Moldovei*. I. București: Întreprinderile „Eminescu”.
- Platon, A.-F. 2013. *Geneza burgheziei în Principatele Române (a doua jumătate a secolului al XVIII-lea – prima jumătate a secolului al XIX-lea)*. Iași: Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
- Platon, G., Platon, A.-F. 1995. *Boierimea din Moldova în secolul al XIX-lea. Context european, evoluție socială și politică*. București: Academiei Române.
- Predescu Rădescu, D. 2011. *Boierii de neam și postelniceii din județul Dolj (secolul al XIX-lea)*. Craiova: Sitech.
- Stoicescu, N. 1970. *Bibliografia localităților și monumentelor feudale din România*. I. *Țara Românească (Muntenia, Oltenia și Dobrogea)*. 2: M-Z, indici. Craiova: Mitropoliei Olteniei.
- Vintilă-Ghițulescu, C. 2013. *Evgheniți, ciocoi, mojici. Despre obrazele primei modernități românești (1750-1860)*. București: Humanitas.

